

Sămănătorul

Revistă Literară Săptămînală

Supt îngrijirea d-lor :

D. ANGHEL, ST. O. IOSIF, M. SADOVEANU, G. SANDU-ALDEA, ION SCURTU

PENTRU PARTEA LITERARĂ.

G. M. MURGOCI

PENTRU PARTEA ȘTIINȚIFICĂ.

Sumarul :

ST. O. IOSIF. — Rugăciune (poesie).

HORIA PETRA-PETRESCU. — Țăranul (schiță).

NATALIA IOSIF. — In pază (poesie).

ELENA FARAGO. — Pe țărmul uitărei (poesie, după H. de Rég-
nier).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ECCTERINA PITIȘ. — Sonet.

EM. PROTOPOPESCU-PAKE. — Berthelot, Mendeleief, Moissan.

C. TEODORESCU. — Spre toamnă (poesie).

I. U. SORICU. — Icoană (poesie).

AL. SCEPKIN. — După ploaie (poesie).

Dări de seamă :

BRÂNDUȘA. — «Florî de zăpadă» de Alexandrina Mihăescu.

SC. — Cronica.

AL. GH. DOINARU. — Cronica veselă : Ce e cu poetul Nanu ?

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

B-dul ACADEMIEI No. 3. — Str. EDGAR QUINET No. 4.

BUCUREȘTI.

EXEMPLARUL :

In țară . . . 20 banî

In străinătate 25 ,

ABONAMENTUL ANUAL :

In țară 10 lei

In străinătate . 12 ,

A APARUT:

CALENDARUL „MINERVEI“

PE ANUL 1907

Este cel mai bogat calendar în materii literare și științifice.

Coprinde o bogată dare de seamă asupra expoziției naționale române și numeroase articole referitoare la frații noștri macedoneni.

Calendarul e splendid ilustrat cu toate vederile din expoziție, cu vederi și tipuri din Macedonia precum și cu toate serbările și vederile societăților corale cari au vizitat expoziția.

Afară de acestea e înzestrat cu un splendid supliment artistic în trei culori, reprezentând chipul unei frumoase Scîștence precum și cu alte 3 suplimente reprezentând familiile regală, și princiară o frumoasă alegorie: România la anul 1866 și la anul 1906.

PREȚUL UNUI EXEMPLAR LEI 1.25

De vânzare la toate librăriile din țară.

SĂMĂNĂTORUL

REVISTĂ LITERARĂ SĂPTĂMÎNALĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :
B-dul Academiei, 3,
Strada Edgar Quinet, No. 4.
BUCUREȘTI

ABONAMENTUL ANUAL
În țară 10 lei
În străinătate. 12 »

RUGĂCIUNE

Privește-l, cum, scrișnind de ură,
Cu fulgere 'n căutătură,
Precum un leu, de lanț scăpat,
Împins pe căile pierzării
De duhul crunt al răzbunării,
De la un cap la altu-al Țării
Norodul tău s'a răscolat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Izbăvitorule-al durerii !
În noaptea plină de mizerii
A obiditului popor,
Coboară-acum o rază lină
Și valul cel turbat l-alină,
Căci de-î lovesc pe cei cu vină
Tot ei, cei fără' de vină, mor !

Ajută Celui ce veghiază
În bătrînețea Lui vitează
Și vede sîngele frățesc
Cum curge 'n valuri turburate, —
Să 'mpace fratele cu frate,
Să 'mpartă sfînta dreptate
Din slava tronului regesc !

ȚĂRANUL

Am un nepoțel de zece ani. Umblă la școală. E înscris întâia oară într'un oraș străin, departe de părinții săi.

Cînd l-a adus la școală tata — fratele meu — și i-a căutat locuință, se cam speriasse Prislea al meu. Prevedea el, că s'a isprăvit cu colindatul pe uliți fără de nici un căpătiuu, că s'a gătat cu bucătura cea mai mare și mai gustoasă din blidul de friptură și cu multele ștregării făcute supt ochii răbdurii ai părinților. De aceea și făcea o față îngrijorată de credea că aŭ tăbărit Tătarii.

Avea o singură mîngăiere. «Unchiu'» era cu el. Nimerise la gazda unde aveam și eu locuința pentru cîtva timp. Astfel 'i venea mai pe încetul dorul de casă, că-și uita durerea cea mare dînd în vorbă cu «Unchiu'».

Cînd era să se despartă de tată-său, și-a luat inima în dinți și n'a plîns. Era doar «flăcău mare» și știa că unchiul zice că numai mierile plîng și «fac zamă la pisici». Și cu toate astea înghițea la noduri fără de număr. Cînd a fluerat trenul una zdravănă, am băgat de seamă cum 'i picură din ochi o lacrimă, pe care și-a șters'o de grabă. M'am făcut că nu văd.

«Gică» este copil răsfațat de acasă. Cînd vine mîncarea pe masă, el prinde cu mîna întâia bucată, toate bunătățile sînt numai de nasul lui, fotelurile și canapelele, numai ele știu cîte ghionturi n'aŭ mîncat dela piciorușele domnului Gică. Toată ograda de acasă îi cunoaște țipetele desperate. Și acuma ce liniște sfîntă o fi domnind acasă, la părinții lui!

Pe lingă astea toate, mai are Gică și alt cusur. E cam leneș la învățătură. Cînd venea acasă dela școală, mă-sa îl ținea numai pe puf. Ce auzise dela învățător, intrase pe o ureche și eșise pe cealaltă. Și lecțiile i le făcea într'ascuns Costache, băiatul de casă. Lui Gică 'i era somn. — «Costache, Costache, fă-mi tu lecția. Scrie ca mine». Și Costache își prefăcea scrisoarea și scriea pentru coconașul Gică.

Acum aveaŭ să se schimbe toate astea. A trecut baba cu colacii. Altă viață, altă căciulă! Așa nu mai putea să meargă. — Și astfel a ajuns Gică la mine.

L-am înscris la școală. M-am dus eu însumi la domnul învățător și i l-am dat în grije. Și punînd mîna pe umărul lui Gică, simțeam cum îi bate inima de stetea să zbucească afară. Viitorii lui colegi 'i dădeaŭ tîrcoale schimbînd priviri întreolaltă, — alții mai îndrăz-

neți — se apropiau de el, îl ciupeau de pălărie și-i ziceau: Hai cu noi!

Și așa s'a văzut de odată Gică elev de școală, o sută de poște de parte de părinți!

Ce bine învățam amîndoi! Nu-i vorbă, trebuia să ne dăm silința, am fi rămas altfel înapoia celorlalți. De n'am fi mîncat cartea de a-tita învățătură, nu mai puteam trage nici o nădejde la coșul de struguri promiși de «mîncat», de acasă. Și nici de sacul de nuci și—mai cu seamă — nici de ceasul, care umblă intradevăr, promis la sfîrșitul anului, dacă va trece Gică bine într'altă clasă.

Ce cuminte s'a făcut Gică! Divanul din salonul doamnei nu'l mai murdărea cu cizmulițele lui de lac, nici oglinda nu o mai înfrumuseța cu urmele degetelor lui. La masă stetea smirna, de credea că e sfîntul Niculae din iconostas. Și îndată ce venea dela școală, cu ghiozdanul de cărți în spate, cu nasul înghiețat de frig, grăbea să-mi spună ce le-a dat învățătorul, că de nu, pățea rușinea să-l întreb: «Da cite muște ai prins, cît timp ai fost la școală?» — ceea ce era semn, că-l voi mai descoase dacă a stat cu gura căscată și cu gîndurile bătînd cîmpii.

La început îi venea greu lui Gică.

— «Învățătorul nu întreabă așa, unchiule?».

— «Nū? Atunci te întreb eu. Și tu trebuie să înveți, dacă vrei să te faci domn mare. Dacă nu, rămii ca Niculiță, care s'a făcut Niculae și n'a învățat.

«Și oamenii nume-î pun:

«Niculae cel nebun.»

Gică-și dedea silința să mă înțeleagă. Și ce bucurie a fost pe marele leneș din anii trecuți, cînd mi-a sărit pentru întîia oară în brațe venind dela școală și mi-a spus într'un răsuflet: «Unchiule, unchiule! M'a ascultat. Și am știut. Știi: capra și varza, care am învățat-o amîndoi...

— «Vezi, Gică, ce poți, dacă vrei?! Vezi, că ești băeat de treabă acum?»

Cite odată unchiul avea de lucru. Gică cetea gîndurile unchiului de pe frunte. Atunci eșea tiptil din casă, se așeza pe pragul ușii și-și repeta singur lecțiile pe ziua următoare, ba chiar mai mult — minunea minunelor—și pe două și trei zile înnainte.

Unchiul avea o odăiță drăguță lingă odaia lui Gică. Și Gică de cite ori își arunca ochii pe furiș, îl vedea pe unchiu înconjurat la masa lui de scris de maldăre mari de cărți și hirtii și verdele de pe

abajurul lămpii își arunca culoarea pe frunte și mustățile unchiului, făcându-le verzii, ca iarba din grădină. Și atunci Gică gîndea în sine: Multe mai știe unchiu'. Cînd oî putea ține minte și eî atitea cărți și să scriu așa de repede ca el?

Eî mă uitam cu coada ochiului din cînd în cînd la el. În întreagă căutătura ochilor și în întreagă ținuta corpului citeam cum își dă silință să placă unchiului, să-î smulgă de pe buze cuvintele de dragoste. Și-mî plăcea groaznic să mă ocup cu el. Nu-mî pot închipui o fericire mai mare decît să ai un copil. Toate bucuriile lumești sînt nimica față de urmărirea asta fericită a unei vieți nevinovate. Să supraveghezi o ființă atît de plăpîndă, atît de primitoare de toate ideile nobile și sfinte, pe cari i le poți infiltra după plac în suflet, să afli cu bucurie că ideile sămănate încolțesc și o să dea roadă — se poate o fericire mai mare pentru un muritor? De aceia mă ocupam din suflet de copilul fratelui meu.

Intr'o seară, cînd Gică mă lăsă iarăși singur, a venit cineva să mă vadă. Era învățătorul din satul nostru. O bunătate de om. Înalt cît un munte, îmbrăcat țărănește, cu cizme mari, cu căciulă de oaie în cap, cu cămașa scoasă afară. Ce bucurie pe mine! Nu-l văzusem de trei ani de zile. L-am pofțit înlăuntru, i-am pus scaun să șază și ne-am apucat să ne spunem toate cite le aveam pe inimă.

Venise de departe să mă vadă. Și dorul i s-a împlinit; își potolise focul. Steteam duși, reamintindu-ne timpurile trecute: prinsul păstrăvilor de prin Vilcea, plutele de pe Murăș, stînilile de prin poenile munților noștri și, pînă ce ne cuprindea lumina lămpii în verdele ei potolit, Gică-și arăta nasul prin spărtura ușii, apoi însă și-l atrăgea înapoi, fără ca noi să fi băgat de seamă cît de mult îl tulbură pe Gică oaspele meu.

Supărarea lui Gică era întemeiată. Prevestea el, că omul ăsta mi-a venit pe cap și nu mă va lăsa cu una cu două. Și mine era Duminecă. Duminecile obicinuiam să-l dau pe Gică la plimbare. Ne duceam înspre păduricea din marginea orașului. Pe drum ceteeam amîndoi cu mare luare aminte toate firmele dela prăvălii, ne cumparam castane fierbinți, ne potoleam foamea și, cînd ajungeam în pădure, dădeam de mîncare la vrăbiile lihnite de foame. Și bunătatea asta de Duminecă după amiază trebuia să se piardă de astă dată!

În schimb m-am dus eî singur cu învățătorul nostru să-î arăt orașul. Ne-am plimblat noi amîndoi în dreapta, în stînga și, în sfîrșit, a trebuit să plece cătră casă.

Bucuria lui Gică. Acum mă avea din nou numai pe seama lui. Ceteeam eî din ochii lui însă o redumerire. La copiii în etatea lui

Gică e de ajuns să aruncî o privire în ochii lor, ca să înțelegî ce se petrece în frămîntarea gîndurilor lor—gînd bun sau rău.

«Gică, ce ai?»

— «Nimic, mă uit numai așa».

— «De ce te uiți tu așa?»

— «De ce? izbucnește el. Nu ți-a fost rușine să mergi la plimbare cu omul ăla?»

— «De ce să-mi fie rușine?» îl întreb mirat.

— «Nici n'avea haine ca noi! Era ca un țăran. . . .»

De odată a stat pe loc, privindu-mă, speriat de căutătura ochilor mei.

— «Cum, ție ți-ar fi rușine să umbli cu el?»

— «Da, unchiule. M'ar ride toți băeții. . . .» L-am luat frumusele de mîna și l-am pus lingă mine, pe divan. I-am luat mîinile între ale mele, mi-am atîntit ochii într'ai lui și i-am netezit părul.

— «Vezi, Gică, asta ce-ai spus-o acuma nu e frumos. . . . De ce să-ți fie ție rușine de țăran? Nu vezi tu cît muncește el? n-ai văzut tu cum lucrează el pe cîmp, ca să-ți dea pînea de toate zilele și cum taie pădurea, să-ți facă foc în casă și cum îți aduce strugurii și merele și toate poamele crescute supt grija lui?»

Gică mă privea țintă în ochi, apoi—supt greutatea privirilor mele—și-a plecat capul în jos.

— «Tu cine ești, Gică? Cine este tata?»

— «Tata e domn. mormură Gică.

— «Și tata-moșu?»

— «Țăran.»

— «Da, Gică, țăran. L-ai văzut tu pe tatamoșu? Ce om cinstit! Și cum te place el pe tine! Cum întreabă ce faci, de ești sănătos și de înveți bine!—Și dacă e țăran, e mai jos ca alți oameni? Nu e și el din carne și din oase? Nu-l doare și pe el, dacă-l bate cine-va? Gică, uită-te la mine.»

Bărbia lui tremura supt degetele mele proptite de ea.

«Moșu-tău, Gică, a avut să îndure mult. Cite a pățimit bietul! Avea casă grea și ne avea pe noi, pe tata și pe mine, și încă vre-o șase. Și noi eram odată ca tine. Da' noi nu aveam haine de astea, domnești. Umblam în cioareci de lînă și 'n lăibărele de oaie. Și ce bine ne simțeam așa! Și noi nu știam ce-î grija, ca și tine. Bietul tata îngrijea de toate ale noastre, ca o pasăre de puii ei golași.

«Intr'o zi aū venit dușmanii la noi în sat. Eraū zile grele. Nu mai voiaū țăraniū să le mai poruncească domniū. Și aceștia aū venit și în sat la noi, ca să-și răzbune. Și aū pus pe cei din frun-

tea satului în lanțuri, că spuneau că-s oameni răi. Tu știi, Gică, cum a spus lupul mielului, că-î spurcă apa. Așa aș făcut și ei. Și bietul tata-moșul tău stetea în lanțuri legat așa la mină și era vorba să-l omoare ca mine. Și noi nu știam nimica. Eram la pădure — fugiți să ne apărăm viața și să dăm acolo piept cu dușmanul.

«Și în dimineața zilei, cînd erau să-l omoare, i-au scos dușmanii pe toți afară. Erau două-zeci de oameni. Țăranii cum e și învățătorul. Și aș vrut să-î împuște pe toți. Erau bătrîni satului. Oameni cu părul alb, cu barba lungă, numai tata-moșul tău mai tinăr de cit toți. Și le plîngeai de milă, cum aș să-î chinuiască. Și cînd era să-î împuște i s'a făcut milă unuia de tata-moșu, că-l cunoștea ce om cinstit era și s'a îngrozit și el de fără-de-legea, pe care erau să o facă. Și ăla a zis tovarășilor săi: «Stați! Nu-l omoriți pe ăsta. Il cunosc eu. E om de treabă. Are o droaie de copii. Lăsați-l, că-l cunosc bine!»

«Și așa a scăpat tată-moșul tău, Gică. Pe ăilalți i aș împușcat. Știi tu, cum împușcă vîntorul pasărea care cîntă nevinovat pe cracă. Și oamenii ăștia, țărani cu cămășile lor largi și albe, cu opincile lor, cu căciulile lor, de cari te sparii tu, oamenii ăștia aș murit o moarte de martiri».

Gică și afundase fața înfierbîntată în perină și—plîngea. Pieptul lui mic i se zbătea sus, sughițurile și oftările înnăbușite, părul îi stetea în neorînduială și cu minuța lui îmi frămînta neliniștit minile în care îl țineam prins.

— «Gică, Gică! Fii mîndru că ești Român, fii mîndru mai cu seamă că te tragi din opincă. Cînd vei fi mare și te va întrea cineva de rudenile tale, tu să-î spuî fără să clipești din ochi: Moșul meu a fost țaran. De prietenî, cari vor ride de rudele tale, să te desfaci. Și dacă îți va ajuta Dumnezeu să înveți carte—și ce nu poate omul, dacă vrea?—atunci Gică, atunci să arăți tu ce poate să facă opinca romînească. . . . »

HORIA PETRA-PETRESCU.

ÎN PAZĂ

Domol te fură pașii rari,
Te duci orbit pe-un drum strein.
Sînt flori, sînt cîntece, îți pari
Mînat așa de-un serafîn.

Adînc senin... un blînd zefir
 Îți joacă-o sùviță de păr;
 Un gîndăcel ca un safir
 Lucește-n foi de calapăr.

Oceanul larg de aer cald
 S'adapă-n flori de măcieși,
 Cercei din boabe de smarald
 Altrnă rodul prin cireși.

Pădurea-î tainic loc de vis,
 Ademenit de ea te lași,
 De noul rînd de flori deschis
 Pe-un cîmîtir de toporași.

Se'ngîna cucii împeșiți,
 Privighetori se 'ntrec la fel,
 Cîntînd nebuși de 'ndrăgostiți:
 Aici e ea, mai colo-î el...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Te du prin codrul încheiat,
 Adună-ți cîntece de dor,
 Ci mult nu te-î lăsa 'mbiat
 Ca s'o pornești cu ele 'n cor...

Și nu căta că 'n des frunziș
 Stați vipere cu mult venin:
 Căci bunul suflet pe furis
 Ți-l apără un serafin !..

NATALIA IOSIF.

PE ȚĂRMUL UITAREI

(DUPĂ HENRY DE RÉGNIER)

*Pe țărmul apei liniștite asupra căreia s-apleacă
 De-apururi chipul tău, durere, alătura cu-al amintirei,
 Voi două care-ați fost de-apururi surori cu viața mea,
 Voi două,
 Cu-a voastre fețe oflitate de atîtea cîte știți, de toate,*

*Ce una dintre voi le știe,
Dar ceialaltă nu le uită,
Deajuns e doar dintre voi una asupra apei să se-apele,
Ca-n oglindirea mutei unde să răsăriți îngemănate.*

*Întindeți minile de ceară asupra apei, vi le 'ntindeți
Spre cel care spre voi se'ndreaptă venind din șarmul ăstălalț,
Căci ochii lui cu multe lacrimi plătit-au păsurile vieței,
Și pașii lui trecut-au pragul ispitelor de or-ce fel,
Și rodul dorurilor toate a putrezit pe moarte ramuri,
Și toate florile mândriei s'au vestejit în mina-i aspră,
Și și-a perdut darul prin care putea deschide or-ce poartă
Cu cheia înțeleptunez lui....*

*Întindeți minile-amîndouă asupra apei, vi le 'ntindeți,
Căci iată-vi-l, spre voi se 'ndreaptă acum acel ce și-a plătit
Și lacrimile și rușinea și toate birurile vieței....*

*Lăsați-mă cu voi alături sa'mă oglindesc de-acum privirea
În luciul apelor tăcute în care-ați aruncat pe rînd
Atîtea chei ce-au fost lăsate cînd-va în paza minei voastre....*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Voș două care-ați fost de-apururi surorî cu viața mea,
Voș două,
Ce-ați îngropat în fundul apei atîți boboci și-atîtea flori
Cîți anii mîi au fost la număr,—priviți-mă cu voi alături...
Și-o fi de-ajuns dintre noi unul asupra apei să se-apele
Ca-n oglindirea mutei unde să răsărim de-acum toți trei...*

ELENA FARAGO.

SONET

Poiene verzi cu drag își tind covorul
Că din desîș răsare-o căprioară
Și saltă 'n fugă, sprintenă, ușoară,
Spre vale, unde murmură izvorul.

Dar dintr'un colț ascuns de dumbrăvioară
Un glonte mic trimite vînătorul;
Și iată-acum îi sîngeră piciorul;
Sălbateci, iuți copoii o 'mpresoară.

O clipă ea se luptă cu putere
 Și cade-apoi și tremură, se zbate.....
 Atît a fost și groază și durere.

În ochii mari, închiși pe jumătate
 Ce cată'n gol, lipsiți de scînteiere,
 E-atîta dor de trai și libertate.

ECATERINA PITIȘ.

Berthelot, Mendeleief, Moissan

În timp scurt, nici o lună, s'a stins trei dintre cei mai mari oameni de știință ai chimiei moderne, celebrii Marcelin Berthelot, Dimitrie Mendeleief și Henry Moissan. Munca acestor iluștri chimiști a fost atît de utilă științei, atît de fecundă pentru industrie și atît de folositoare pentru progresul omenirii, încît simțim o datorie să indicăm aci, cît de sumar, caracteristicile operei lor nemuritoare.

Cînd cercetăm noianul lucrărilor acestor savanți, constatăm între ele o oare-care legătură, căci fie-care dintre acești trei chimiști, de etăți diferite și îndrumați fie-care pe un alt ogor al chimiei, au venit incidental să se ocupe de *origina petrolului* și, fapt foarte important, cîteșii trei au ajuns la aceeași concluzie, care în treacănt fie zis, e combătută de geologi.

Berthelot (născut în Paris 1827) și Mendeleief (născut la Tobolsk 1834) se sting în adînci bătrînețe, după o lungă viață fericită consacrată științei; Moissan însă este răpit științei și omenirii în deplină putere de lucru, în vîrstă de 54 ani.

*

Berthelot, e chimistul care mai mult ca orî cine a clădit chimia organică modernă, el a inaugurat sinteza în chimia organică. Pînă la el se distrugeau corpurile organice, pentru a le afla natura; el cel dintîi a creiat corpuri plecînd de la elementele anorganice.

De la primele lucrări Berthelot s'a arătat ca un spirit original și toată viața lui, extrem de activă, a fost o confirmare a bunului început. La 1848 — în vîrstă deabia de 21 ani — el a făcut o sinteză ce a devenit celebră, și e dată azi în toate tratatele de chimie: prepararea acetilenei plecînd de la elementele simple, carbon și hidrogen, în aparatul așa numit «oul electric al lui Berthelot».

Acetilena e un gaz, de la care, prin transformări și reacțiuni relativ simple, se poate ajunge la alcool ori la alte corpuri organice mai com-

plexe; încălzind acetilena într'un tub se obține benzina, ceea ce ne arată că substanțele organice (extrase din corpurile organizate) se pot obține, ca și cele organice, plecând de la elementele simple. Tot pe atunci a făcut o serie de lucrări prin care arăta, că prin sinteză se poate obține corpurile grase (grăsimile și uleiurile) pe care ni le furnizează unele animale și plante, stabilind ast-fel legătura între corpurile vii și cele inerte.

Se înțelege că ori și unde ar fi fost un asemenea spirit, își făcea ușor drumul în viață. La 1859 e numit profesor la școala de farmacie, iar la 1863 se creiază pentru el o nouă catedră și laborator la Collège de France, de unde timp de 44 ani Berthelot a radiat știință pură, a format chimiști celebri și a conlucrat pe toate cîmpurile pentru înaintarea Franței. Publicațiunile lui de chimie pură și aplicată, de istoria chimiei, de filozofie, de politică — căci în timpul din urmă s'a interesat și de politică — se numără cu sutele, cincisăușase sute, nu se știe precis. În timpul asediului Parisului a fost numit președintele comitetului de apărare, la 1881 a fost ales senator inamovibil, la 1886 a fost ministru al Instrucțiunii, iar la 1895 ministru de externe. În acest timp a ținut celebrul discurs, în care arăta marea însemnătate a sintezei chimice — opera lui — cu exemplul, că omul va ajunge să nu mai aibă nevoie de agricultură, căci știința va da mijlocul ca să se prepare substanțe condensate, așa că cu un hap omul să se sature.

De la moartea lui Pasteur a fost secretarul perpetuu al Academiei de științe.

Capitolul numit Termohimie e de asemenea creația lui Berthelot.

Termohimia ne ajută să putem prevedea cari vor fi fenomenele ce se vor putea produce prin punerea în contact a două corpuri, și ce cantitate de căldură se va naște sau va fi absorbită prin fenomenul care se produce?

Pentru a putea face măsurile de căldură cele mai precise, Berthelot a inventat aparate de măsură, calorimetre, termometre, bombe calorimetrice, etc., cari dovedesc că era înzestrat cu o mare ingeniozitate.

Deși cam optimist, adesea zicea: «Acum cînd știința s'a făcut», totuși Berthelot a fost un om de geniu în chimie, un adînc filosof și un om de erudiție întinsă. Modul cum a murit însă ne scoate în relief și nobleța sentimentelor ce-l stăpîneau. De mai mult timp M-me Berthelot, pentru care avea o afecțiune deosebită, era bolnavă de inimă, și adesea el spusese copiilor: «Dacă mama voastră va muri, nici eu n'o să mai pot trăi». Și în adevăr, cînd unul din fii îi aduse trista

veste «Mama a murit», Berthelot se ridică, aduse mîna la inimă, strigînd: «Oh!» și recăzu mort pe canapea. La amîndoi li s'a făcut înmormîntare națională în Panteon.

*

Mendeleief a fost elevul marelui Würtz și profesor la Politehnicum din Petersburg. La început a fost atras către studiul petrolului și avînd în vedere condițiunile de zăcămint, dar mai ales lucrările lui Berthelot, a emis ipoteza originii anorganice a petrolului. Acest corp constă dintr'un amestec foarte complex de hidrocarbure, pe care Mendeleief, conform experiențelor lui Berthelot, le presupunea ca formate prin reacțiunea hidrogenului său corpurilor hidrogenate asupra carbonului său carburelor.

Berthelot și alți chimiști, și chiar unii geologi, între care și Cobălcescu, au susținut această ipoteză, iar mai tîrziu Moissan a venit cu o nouă serie de fapte în sprijinul ipotezei lui Mendeleief. Azi însă geologii se pronunță pentru origina organică a petrolului.

Această teorie nu e singurul titlu de glorie al lui Mendeleief. Pînă la el nu era o clasificare completă și sigură a corpurilor în hinie, căci toate clasificările aveau în vedere sau numai valența elementelor, sau numai proprietățile fizice ale lor. Mendeleief a înțeles că o clasificare rațională trebuie să îmbrățișeze toate proprietățile, și plecînd de la această idee, a alcătuit ingeniosul și fecundul «tablou al lui Mendeleief». El a înscris corpurile, în ordinea greutății atomice, într'un tablou cilindric, dealungul unei linii ce se suceea ca ghiventul unui șurup, și atunci a observat că corpurile cari vin unele sub altele, după generatricele cilindrului, se aseamănă foarte mult între ele în cît constituiesc familii de corpuri. Pe alocurea, se observă salturi în greutățile atomice ale elementelor, cunoscute în timpul cînd a fost făcut acest tablou (la 1869), și acolo s'au lăsat locuri goale, cari au fost umplute în urmă, cînd s'au descoperit corpuri noi, așa că acest tablou, a făcut să se prevadă existența și proprietățile lor. Așa a fost prevăzut gallium, germanium, etc. Acest tablou al lui Mendeleief a dat loc la multe mijloace de control asupra proprietăților corpurilor simple și a lăsat să se prevadă compuși și proprietățile multor corpuri cu care se ocupă chimia anorganică.

*

Cînd *Moissan*, se ivește, mulți chimiști erau îndreptați spre chimia organică, ce prezintă un vast și ușor cîmp de lucrări; el, grație unei îndrăznețe puteri de concepțiune, a arătat cît erau de greșiți aceia

cari își închipuiau că chimia minerală nu ar mai fi fost în stare să dea la iveală lucruri noi și folositoare. Prima lucrare importantă a lui Moissan a fost separarea florului. El supune într'un vas de platină la electroliza și la frig de -50° acidul florhidric, făcut bun conducător prin florura de potasiu, și'l separă de hidrogen și flor care se degajază la polul pozitiv. Ahea atunci s'a putut vedea că florul este un gaz, care aprinde prin simplu contact sulful, carbonul, siliciul, borul, iodul, etc., care atacă și distruge aproape tot ce întâlnește în cale, luând hidrogenul său metalele din combinațiile lor cele mai stabile. Moissan însă, contrar lui Berthelot, n'a rămas numai în pervazul științei pure, el a pășit imediat în cîmpul larg al aplicațiilor.

Pînă la el, industria și laboratoarele erau lipsite de mijlocul de a produce temperaturi peste 2000° . Moissan întrebuițează curentul electric pentru acest scop, și cu un bloc de var, prevăzut cu o scobitură în formă de cuvetă, în care pătrund doi cărbuni pentru arcul voltaic, și acoperit cu o placă tot de var nestins, construiește furnalul care-i poartă numele, și cu care ajunge să obțină temperaturi de 2500° — 3500° , întrebuițind mașini electrice foarte puternice.

Metalele și corpurile cele mai refractare pentru căldură: platina, iridiul, siliciul, carbonul, diamantul chiar, au fiert în clocote și s'au volatilizat; nici un compus n'a rezistat la acest foc infernal, comparabil căldurii centrale a corpurilor cerești, dovedind că în soare și supt coaja pămîntului, nu este o temperatură medie superioară la 4000° . Cu acest furnal a preparat el în stare curată toate metalele cari nu se obținuseră pînă atunci, de cit ca tuciuri, precum: alumiuniul, uraniul, titanul, manganul, vanadiul, tungstenul, cromul, etc. și aliagele lor cu ferul, etc. cari se dovedesc din ce în ce cu calități mai folositoare pentru industriile metalurgice, a vaselor și a armelor de război.

Lucrînd la temperaturile cele mai înalte cu furnalele sale de var și cărbune, a observat că se forma pe var un corp necunoscut pînă atunci. Acest corp, compus din carbon și din calciu, descompus de apă, dînd naștere acetilenei (gazul a cărui sinteză o făcuse Berthelot plecînd de la elemente) era *carbhidul*, sau carbura de calciu. Din cauza simplității preparațiunei, și a efinității materiilor prime, în curînd a fost preparat industrial, dîndu-ne un nou gaz de iluminat, acetilena, cu o lumină mult mai puternică ca aceia a gazului de huilă, Curînd după aceea, Moissan îmbogăți știința cu un mare număr de carbură, boruși și siliciuri de metale rare, precum de titaniu, vanadiu, rutheniū, iridiu, mangan, lanthan, calciu, lithiū, molibden, tungsten etc. Unele din acestea au o duritate mai mare ca a diamantului.

O altă lucrare, cea destinată să-i facă numele celebru, este aceea a *reproducerii diamantului* pe cale artificială. Carbonul amorf de lemn sau de zahăr ca să cristalizeze așa cum este în diamant, trebuia nu numai să fie topit, dar încă să fie supus și la presiuni enorme când se întărește, căci alt-fel dă grafit.

Se știa că singurul dizolvant al carbonului este ferul topit; el mai observase, că fonta (tuciul) în momentul solidificării își mărește volumul. Deci a topit atunci fonta în creuset de grafit la 3500° și a dizolvat cărbune în ea. Când fonta se saturase, a introdus creuzetul cu fonta incandescentă în apă rece sau în plumb topit, care nu o lasă să se dilate. Atunci s'a format o coajă de fontă solidificată în jurul unui simbură de fontă lichidă; părți de cărbune, care când fonta se răcește nu mai poate sta dizolvat, se pune în libertate și supt presiunea enormă a fontei, oprită să se dilate, cristalizează și ia naștere cristale, ce-i drept microscopice, dar cari prin duritatea lor, prin aspect, prin forma cristalelor cubice, și prin proprietatea de a arde în oxigen, formînd anhidridă carbonică, sunt adevărate diamante. Ele se separă de partea metalică a fontei foarte ușor, dizolvînd fonta în acid clorhidric. Problema este rezolvată în laborator; curînd va veni vremea, ca din laborator această preparație să treacă în uzine, și dacă nu se vor obține diamantele incolore de bijuterie, se va putea avea cel puțin eften diamantul carbonado, atît de necesar pentru son-daje și găurirea tunelurilor.

Bazăt pe experiențele carburelor sale, Moissan a avut prilejul să dea o frumoasă contribuție studiului petrolului și ipotezei originei anorganice a acestei substanțe, precum și o explicare a fenomenelor vulcanice. El a observat că mai toate carburele pe cari le-a preparat, cînd dau de apă nasc hidrocarburi, precum: acetilenă, metan etc. Pe de altă parte, în părțile coajei globului terestru cele mai apropiate de simburele lichid, există de sigur carbure metalice, precum carbură de fier, de mangan etc. Cînd apa de la suprafața pămîntului pătrunde prin crăpături pînă în acele adîncimi, carburele metalice nasc hidrocarburi; din reacțiunea chimică care se petrece acolo, se desvoltă căldură, care topește materialul din care sunt formate stratele pămîntului, iar presiunea gazelor născute și a vaporilor de apă le face să crape. Prin crăpături ese materialul topit, care formează lava și gazele, vaporii de apă, de acizi etc.

Și lui Moissan îi făcuse guvernul frances un laborator și o catedră la Universitate anume, iar în anul acesta i se decernase premiul Nobel.

ICOANĂ

Cu-aceiași rană 'n suflet mă 'ntorc spre tine iar,
Vad candela 'nvechită, ce-ți arde înaintea —
Indură-te, ascultă-mi duioasa rugămintea,
Ocroitoare blândă a sfântului altar !

Așa ușor umbrita de-al anilor șirag,
Pricepi tu care-ți taina, ce m-a'nfrățit cu tine? —
Dar și î mai dragă floarea, când iarna simți că vine
Și-un colț de cer prin nouă par'că și-ți mult mai drag.

Cu cîl amar 'naintea-ți sărmană-aă poposit,
Cîte dureri la tine 'și-aă căutat limanul,
Și suflete, pe care le-a copleșit noianul
Din noaptea lor în ochi-ți ceva și-aă hărăzit.

De-ar cuteza o mîină din locu'ți să te ia,
Ar rămînea altarul pustiu, fără lumină. —
Icoană sfîntă, iartă-mă neșarmurita vină:
O clipă socotit-am că ești numai a mea.

Dar nu. Te-aă pus de pază a zidurilor reci,
Ca toți să-și plece 'n fața-ți genunchii cu sfială. —
Noi tremurăm de grijuri, de spaimă și 'ndoială,
Tu surîzînd aceiași vei rămînea în veci.

Ce-ți pasă cine-ți robul ce-ți cere-al milei dar,
De unde e și unde vrea soarta să-l îndrume?...
O nu, nu este stavil, nu este braț pe lume
Să mă oprească astăzi să 'ngenunchi la altar.

Și pentru ce m'aș plînge că'n veci departe-ți fi?
A tuturor e steaua ce 'n noapte dă lumină,
Dar numai călătorul ce pe un drum suspina
Îi înțelege dorul și-o știe prețui.

Icoană adorată, rămîi acolo, sus,
Investmintata 'n haina cununii de zmicile,
Dar peste noaptea neagră a gîndurilor mele
Trimite raza dulce a blindului opus !

SPRE TOAMNĂ

*Pe cărarea, peste care pomii ramuri își îmbină,
Mă îndrept spre cunoscuta nouă, bancă din grădină.*

*A bogatelor privești roabă-mi simt și azi privirea,
Numai că în totul alta ni se pare întâlnirea.*

*Și asupra-le își ploauă tot mai roș aprinsul soare
Strălucirea-i de supt sară ca și eri desmierdătoare.*

*Ca și eri de înțeleasă e povestea ce mi-o spune
Toată floarea, frunza toată despre dulcea lor minune.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Dar pe ea nu o mai astu tresărind cum, bunăoară,
Vântul clatină vre-o circangă, ori prin iarbă se strecoară.*

*Ci, cu toate că tot unde o zăriți alitea rînduri,
Stă cu ochii pe o carte, ca furînd-o alte gânduri,*

*De mă 'ntreb: e mai aleasă rîvna după vechi icoane
Decît setea 'ntruchipării viselor, copil cu toane?*

*Și, pe cînd de astă dată de mîhnire mă impresuri,
Frunze veștede-mi descopăr ale vremii înțelesuri.*

C. TEODORESCU.

DUPĂ PLOAIE

*S'a înseninat. În aer e răcoare, bucurie....
 Șerpuind pîrae repezi de pe deal își fac cărare.
 Guralive saltă 'n ropot în lumini strălucitoare
 Și scînteie 'n tremur luciū 'ndepărtarea fumurie.*

*Dulci miresme, voioșie, și îndemn îți dau simțirei,
 O plăcută dezmierdare îți dă semn de-o viață nouă,
 Picăturile de ploaie stai ca boabele de rouă,
 Peste frunzile plecate, ce slăvesc mărirea firei.*

*După nori soarele cată ca să iasă 'n larg de mare,
 Cu-a lui raze de pe ceruri pînza norilor distramă,
 În văzduhuri ciocîrlia cu-a ei cîntece mă chiamă,
 Și-'ntreg sufletul se umple de divina ei cîntare.*

AL. ȘCEPKIN.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DARI DE SEAMĂ

Alexandrina Mihăescu (1876—1895).—Florî de zăpadă. Operă postumă. Ed. II. București, Socec & Comp. (171 Pag).

A apărut a doua ediție a volumului «Florî de zăpadă» de Alexandrina Mihăescu. Cuprinde vre-o 32 de poezii, și cite-va încercări de proză.

În fruntea volumului e portretul ei. Ochiî mari, întrebători, fruntea largă dau figurî întregî o expresie de pricepere adincă și de bunătate. Povestea ei e tristă. A trăit numai nouăsprezece ani, văzînd rînd pe rînd cum i se sting două surioare dragi. A văzut ea de timpuriū că toate 'n lume aū o lege amară:

«Vîntul stinge florile
 Și moartea surorile»

Și-a dat seamă că tulpina-i vătămată, că ea, singura floritică rămasă stîngheră, lîngă cele două locuri nevîndecate de unde-i fuseseră rupte surioarele, n'o s'o ducă mult. Tot scrisul ei e stăpînit de această dureroasă presimțire, și de jalea celor ce s'aū dus.

O floare de cireș furată de undă, o face să spună:

Și făr' să vreaū gîndesc la viața'mi
 C'asa poate să fie
 Ca floarea albă aruncată
 În unda străvezie.

În noaptea senină exclamă :

«Ah ce clară-i noaptea! în geamuri
Lucesc raze dulci de lună

Se gîndește însă, că :

În sicriu e întuneric...

De cade frunza :

Cade frunza suspinînd
Și 'n suspinul ei ușor
Ea îmi spune c'o să mor.

Trandafirul ce se 'nalță

«Din grădină spre fereastră»

îi amintește de-o frunte dragă pe care o gătia veșnic c'o floare.
Nè spune de surioara ei moartă :

Dormea în strimțul ei sicrii
Împodobit cu flori de tei,
Coroanele de teișor
Se odihneau pe pieptul ei.

Și era atîta jale, că pînă și

«În nukul de lingă fereastră
O păsărică trist cînta.

De se revarsă de ziuă, i se pare că :

Încet, încet
În șoapta zorilor
Mă chiamă blînd
Glasul surorilor.

Deși nu-î singură la părinți, mai are frați, ea îi mîngîie :

Vă las vouă florile,
Eū mă duc cu zorile,
Ca să-mi văd surorile.

Dacă vin colindători, ea nu crede ce spune maică-sa :

Măicuță, nu-s colindători:
Sînt îngerași micuți, ușori,
O lasă-mă cu ei să sbor,
Să fiu și eū colindător!

De cele mai multe ori e împăcată cu soarta ei, mai ales că are nădejdea să-și vadă surorile. Cite odată însă o 'ngrozesc gîndurile morții :

Cum, de-oii muri acuma
Acele miș de stele
Vor lumina țărina
De-așupra groapei mele;

Și-o apucă un fel de ciudă, că :

...alți simți-vor vraja
Atitor nopți frumoase,
Cînd eū voiū si pierdută
Prin bolți întunecoase...

Și spune mai încolo c'ar vrea ca în clipa aceea cînd i s'o stînge sufletul, să se prefacă și cerul în flacără și sînge, iar luna și stelele să rămînă rătăcitoare, și-atunci :

S'o stînge al meū suflet
Încet și mulțămit.

Altă dată și-ar da viața numai pe-un mănunchiū de flori și-arată așa de frumoasă clipa morței! Iși inchipue că 'n clipa ceia vine-un inger c'un mănunchiū de flori:

Spre flori ea 'ncet intinde mîna
Tremurătoare de durere;
Iar el îi zice: Dă-mi viața
Și-ți dau mănunchiul și-or ce-î cere.

Ea vrea... foșnind s'aude 'n casă
Ca vîntul primăvara 'n foi
Și'n nor de-argint spre cer albastru,
În loc de-un inger zboară doi.

Cine nu rămîne mirat că poeta care a avut așa concepții și le-a dat o formă uimitor de gingașă și armonioasă, n'avea de cît patru clase primare, și trăia în monotonia unui sat!

A trăit însă numai o primăvară și a dat flori de primăvară — cîntecul ei e dulce și trist ca mireasma unei lăcrămioare.

BRÎNDUȘA.

C R O N I C Ă

I Cărți.

D-l dr. P. Zosin, cunoscut prin mai multe lucrări de valoare, tipărește, supț titlul: «*Progresele psihiatriei și raporturile ei cu celelalte ramuri ale medicinei și ale științei*» (București, «Minerva», 1907, pg. 36 în 8° mare) lecțiunea de deschidere a cursului de chimie nervoasă și mintală de pe lîngă facultatea de medicină din Iași, lecțiune ținută la 31 Oct. 1906. E un studiu temeinic și foarte instructiv, scris cu multă limpezime.

II Reviste.

Graii bun, revista fraților armîni, are în nr. 10 un călduros necrolog al dascălului Dumitru Atanasescu, întiul apostol al școalei Romînilor din Ma-

cedonia. D-l N. Bațaria continuă interesantele sale descrieri de călătorii pe la Armini; d. Th. Capidon face o dare de seamă despre noua operă a d-lui dr. Weigand: «Rumänen und Aromunen in Bulgarien», despre care vom vorbi și noi, cînd o vom primi. D-l Bațaria mai povestește, cu talentul său literar, un episod din trecutul comunei sale. Avem și un material bogat de prosă și versuri, în dialect.

* In nr. 12 *Răvașul* clujan are, pe lângă informații, un articol răspuns, iscălit Justin Volbură, la adresa d-lui O. Goga, pentru cele scrise în «Luceafărul», despre chemarea preoțimei ardelenene.—Editura *Răvașului* a scos și în broșură, care se vinde cu 10 fileri prin administrația revistei (Cluj, Tipografia «Carmen» a lui P. P. Barițiu) comunicarea d-lui N. Iorga despre o alegere de episcopi moldoveni în 1557 = 58, după o notiță dintr'o veche carte păstrată în Ardeal.

* In *Țara noastră*, nr. 10, d. O. Goga scrie și d-sa împotriva mult răspîditului, deși mult combătutului păcat al Romînului de-a vorbi prea mult și de-a făptui prea puțin. O potrivire hazlie este că, îndată după acest articol îndreptățit, apare în acelaș număr un altul, tot așa de îndreptățit, dar care începe tocmai cu o vorbă banală, luată în ris, iarăși cu dreptate, de d. Goga și anume că «unde-î unul nu-î putere, unde's doi puterea crește»...

* In fruntea *Neamului românesc*, numărul ultim (89), d. N. Iorga face și d-sa apel la preoți și învățători să liniștească pe nefericiții țărani moldoveni și munteni, răzvrățiți din deznădejde cumplită împotriva nu numai a celor ce-î apasă și pe cari trebuie sa-î osîndim cu toții, dar și împotriva ordinei sociale a țării pe care toți Romîni trebuie să o apărăm. În acelaș număr se dă și manifestul M. S. Regelui și al noului guvern, care promite să facă dreptate țărăniei, prin *legi nouă* — cu care vor avea să vie, de sigur, și *oamenii noui*, precum zicea fericitul M. Kogălniceanu. O cronică amănunțită arată mișcarea revoltelor țărănești, despre care scrie, într'un frumos articol răsărit din inimă romînească verde, d. Leonte Moldoveanu, prețitul apărător prin scris, prin graiu și prin faptă al țărăniei brăilene. D-l A. C. Cuza urmează articolele sale, astăzi mai instructive ca ori-cînd, despre partidele noastre politice. Sc.

Natura, nr. 6, II, cuprinde un articol instructiv asupra «Rezistenței la tracțiune pe șosele, căi ferate și apă» de d-l Ing. N. I. Petculescu, unde ne spune că un cal poate trage pe o șosea 1000 kgr., pe calea ferată 10.000 kgr., iar pe apă 80.000 kgr. D-l T. Porucic descrie «Natura și viața omului în extremul Nord al Europei (tundra rusească)» spunînd lucruri interesante în special asupra creșterii renului. D-l G. Țițeica dă o traducere după Poincaré asupra «Insemnătății Astronomiei» și înriurirea ei asupra celorlalte științe; iar D-l V. Anastasiu arată aplicațiunile «Cărbunelui alb», energia dată de apa curgătoare, razele solare etc., care sînt sorginte cu mult mai puternice — nesfîrșite — față de cărbunele de pămînt. Biografia lui Moissan e schițată de D-l Longinescu.

CRONICA VESELA

Ce e cu poetul Nanu?

*Ce e cu el? E trist de tot !...
Lăsînd de o parte zeii mitici,
Și imitînd pe Spanachendi,
Poetul Nanu scrie critici.*

*Cum vād, în lumea asta 'ncep
O eră de minunății: —
In lup se va preface oateă,
Iar Chendi scri-va poezii.*

*Această metamorfozare
Mă face să mă întristez...
O! Cain, ce-ai făcut cu Abel?...
—Răspunde, Nanu. Te somez !...*

*Admit să fii o spadă bună,
La coapsa unui iscusit,
De cît să fii o cîrjă strîmbă
In mîna unui gîrbovit¹⁾.*

*Tu vrei să faci pe diplomatul,
Căci altfel n'ai deschide gura ;
Dar nimeriși ca Ieremia,
Că prea se vede..... cusătura.*

*La «Convorbirile» lui Mișu
Norocul reșnic te petreacă!
Ascultă sfatul evangelic
Și viră-ți sabia în teacă...*

*Văi! criticile tale, Nanu,
E cert, pe nimeni nu încîntă.
Din cuiă scoboară-ți lira reche
Și cîntă, Nanule, și cîntă !...*

*Deci svîrle pana ta de critic,
Scoboară-ți ruzvrătitul ton,
Căci nu-ți doresc celebritatea
Lui Spanachendi și Caion.*

AL. GH. DOINARU.

¹⁾ Ideie foarte des întrebuițată de Nanu, cînd discută și nu scrie critici.

Cărți apărute în editura Institutului de arte grafice „Minerva“

Bulevardul Academiei, 3. — Edgar Quinet, 4.

AUTORII CLASICI

L. B.	L. B.		
ALECSANDRI V. — Poesii	1.50	EMINESCU M. — Poesii postume	1.50
— Teatru, vol. I	1.50	— Scrieri politice și literare	2.—
— Teatru, » II	1.50	— Literatură populară	1.50
— Teatru, » III	1.50	FILIMON N. — Ciocoiți vechi și noi	1.50
— Proză	1.50	INSPIRESCU P. — Legendele sau basmele Românilor	1.50
ALECSANDRESCU GR. — Versuri și proză	1.25	NEGRUZZI C. — Proză	1.50
BĂLCESCU N. — Istoria Românilor supt Mihai-Viteazul	1.50	ODOBESCU AL. — Vol. I. Opere complete	1.50
BOLINTINEANU D. — Poesii	1.50	PANN ANTON. — Opere complete	1.50
CREANGĂ I. — Opere complete.	1.50		
EMINESCU M. — Geniu pustiu	2.—		

NB. — Toate aceste scrieri — exceptînd „Poesii Postume“ și „Geniu Pustiu“, de Eminescu, — se găsesc în ediții de lux . . . à Lei 3.— vol

AUTORII CONTIMPORANI

L. B.	L. B.		
ALDEA-SANDU C. — În urma plugului	1.50	HODOȘ CONSTANȚA. — Frumos.	1.50
— Drum și popas	1.25	IORGA N. — Cuvinte adevărate.	2.50
BÎRSAN Z. — Visuri de noroc	2.—	— Drumuri și orașe din România	2.50
ELDIGEANU N. N. — Chipuri de la mahala	1.50	— Sate și mănăstiri din România	2.50
BOUREANU EUG. — Povestiri din copilărie	1.50	— Pe drumuri depărtate	1.50
COȘBUC G. — Valuri alinate, poezii traduse din Carmen Sylva	1.50	— Neamul românesc în Bucovina	2.50
CHENDI IL. — Preludii	2.50	— Neamul românesc în Ardeal și țara unghurească, 2 volume à	2.50
— Foiletoane	2.50	— Gînduri și sfaturi ale unui om ca oricare altul	1.50
— Fragmente	2.50	— Ștefan-cel-Mare și Mihai-Viteazul	—50
CUNȚAN MARIA. — Poesii.	1.25	— Istoria Românilor în chipuri și icoane	2.50
DELATISMANA CORN. IOANA. — 100 basme pentru copii	2.50	IOSIF ST. O. — Din zile mari	2.—
EMILGAR-GĂRLEANU. — Bătrîni	1.50	— Credințe	1.50
FLAMMARION C. — Tainele cerului (tr. d. H. G. Lecca)	1.50	LECCA G. H. — Poesii	1.50
GENLIS D-NA (de). — Povestiri morale pentru tinerime	1.50	LIVESCU FLOREA MARIN. — Nu se cuvîne!	1.50
GORUN ION. — Taina a șasea	1.50	MANOLACHE-HOLDA I. — Fețe	1.50
GRIGOROVITZA EM. — Chipuri și graiuri din Bucovina	2.50		

	L. B.
PAPAHAGI N. și JULES BRUN .	
Moșneagulde la munte	1.50
PAUL AUGUSTIN. — Între Someș și Prut	1.50
PETRESCU-PETRA N. — Ilie Marin	1.50
POP VASILE. — Rîs și plîns	1.50
— Domnița Viorica	2.—
POPOVICI C. AUREL. — Vorbe înțelepte	1.50
ROSETTI R. D. (Max). — Între Capșa și Palat	2.—
Rutenisarea Bucovinei	3.50
SADOVEANU M. — Povestiri	1.50
— Crișma lui moș-Precu	2.—
— Dureri innăbușite	2.—

	L. B.
SADOVEANU M. — Șoimii	1.50
— Povestiri din război	2.—
— Floare-Ofilită (roman)	2.—
— Amintirile căprar Gheorghită	2.—
SCROB C. — Rouă și brumă	1.50
SCURTU AUREL. — Călauza stațiunilor Balneare și Climatice din România	2.50
SLAVICI I. — Vatră părăsită	2.—
— Din bătrîni	2.50
TEODORU A. GH. — Din viața marinarului	1.50
VOINEȘTIE-BRĂTESCU I. — Nuvele și schițe	1.50

BIBLIOTECA POPULARA „MINERVA“

No.		L. B.
No. 1—3.	Istoria populară a Romînilor	—45
» 4.	Cîntarea Romîniei	—15
» 5.	Istoria populară a literaturii Romine	—15
» 6.	Revoluția lui Tudor Vladimirescu	—15
» 7.	Perderea Basarabiei	—15
» 8.	Unirea Principatelor	—15
» 9.	Mihail Cogălniceanu	—15
» 10.	Vasile Alecsandri	—15
» 11.	Stefan-cel-Mare	—15
» 12-13.	Istoria lui Mihail Vi-teazul, de N. IORGA	—25

No.		L. B.
No. 14.	Revoluția lui Horia	—15
» 15.	Răpirea Bucovinei	—15
» 16.	Cum să ne creștem copii	—15
» 17.	Păstrarea sănătății	—15
» 18.	Ce să citim?	—15
» 19.	10 Maii	—15
» 20-22.	Războiul pentru nea-tîrnare	—45
» 23.	Viața și faptele Mitro-politului Moldovei Veniamin Costachi	—15
» 24.	Aritmetică	—15
» 25.	Femeia în revoluția din Rusia de E. Arbore-Rulli	—15

BIBLIOTECA MUSICALĂ ≡ „LIRA ROMÂNĂ”

Conținînd cele mai frumoase romănțe și cîntece
≡≡≡ naționale romine pentru voce și piano ≡≡≡

NUMERELE APARUTE :

1. Deșteaptă-te Române. Cîntec pa-triotic.	11. Cucuruz cu frunza'n sus. Cîntec popular.
2. Luna doarme. Romănță populară.	12. Fetite din acel sat... Arie din Transilvania.
3. Aolen! Arie populară.	13. Popa zice că nu bea. Arie popular.
4. Suspine crude. Romănță populară.	14. Inimioara mea. Arie populară.
5. Cit te-am inbit. Romănț. popular.	15. Am un leu și vreau să-l beau. Cîntec popular.
6. Călugărul. Melodie populară.	16. Pasăre galbenă'n cioc. Cînt. pop.
7. Pentru tine Jano. Cîntec popular.	17. Imnul Regal Român de Hübsch.
8. Donă fete spală lină. Arie popul.	18. Cîntecul Gîntei Latine.
9. Ce te legeni codrule? Romănță.	
10. Steluța. Romănță.	

Prețul unui Ex. 20 bani.

De vânzare la toate librăriile din țară și la Instit. de arte graf. și edit. „MINERVA“, București, B dul Acad., 3.—Edgar Quinet, 4.